

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 25.08.2022 § 130

§ 130

Vaasan hallinto-oikeuden päätökset valituksista, jotka koskevat Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksiä Esbogård Ab:n ympäristölupahakemuksista ja vesilain mukaisesta hakemuksesta kallion louhintaan ja murskaukseen sekä maankaatopaikkatoimintaan Espoon Kulmakorvessa

Valmistelijat / lisätiedot:
Salonpää Lea

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus Ympäristöjohtaja Söderman Tarja

Ympäristö- ja rakennuslautakunta merkitsee tiedoksi Vaasan hallinto-oikeuden 4.8.2022 antamat päätökset nro 22/0035/1 ja nro 22/0034/1 valituksista, jotka koskevat Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksiä Esbogård Ab:n hakemista luvista Espoon Kulmakorpeen. Vaasan hallinto-oikeus kumosi osa-alueen A ympäristöluvan ja osa-alueen C osalta palautti hakemuksen aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi.

Käsittely

Päätös

Ympäristö- ja rakennuslautakunta:

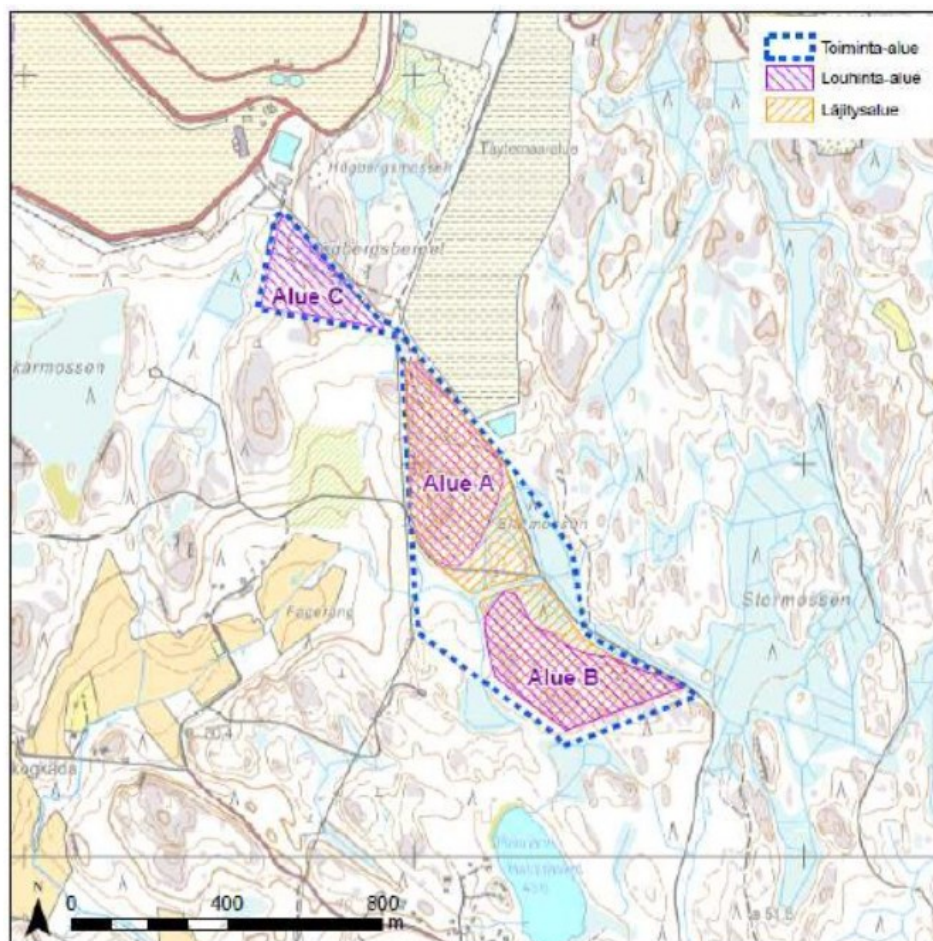
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Hakemusten käsittely Etelä-Suomen aluehallintovirastossa

Etelä-Suomen aluehallintovirastossa ovat 21.4.2016 tulleet vireille Esbogård Ab:n hakemukset, jotka koskivat kallion louhinta ja murskausta sekä maankaatopaikkatoimintaa Kulmakorvessa. Kyse oli ympäristöluvista ja niiden edellyttämästä vesilain mukaisesta luvasta. Alueen omistaa Esbogård Ab ja siitä käytetään nimitystä Högberget. HSY:n Ämmässuon jätteenkäsittelykeskus on Högbergetin alueen pohjoispuolella, Fagerängin hevostila alueen länsipuolella ja Halujärvi alueen eteläpuolella. Hakemusalueella on kolme erillistä mutta lähekkäistä osa-aluetta A, B ja C (kartta). Kaikille osa-alueille haettiin lupaa kallion louhintaan ja alueelta louhitun ja ylijäämälouheen murskaukseen. Alueille A ja B haettiin lupaa lisäksi maankaatopaikkatoimintaan. Näille toiminnoille edellytettiin haettavaksi myös vesilain mukaista lupaa, koska niillä voi olla vaikutuksia alueen pohja- ja pintavesiin.

Ympäristölautakunta on antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristölupahakemuksista lausunnon 19.3.2017 § 25 ja vesilain mukaisesta hakemuksesta 19.3.2017 § 27.

Kuva 1. Kartta osa-alueiden A, B ja C suunnitellusta sijainnista Kulmakorvessa. HSY:n Ämmässuon jätteenkäsittelykeskus on Högbergetin alueen pohjoispuolella, Fagerängin hevosstilla alueen länsipuolella ja Halujärvi alueen eteläpuolella.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto antoi 21.12.2018 hakemuksista kaksi päätöstä: [päätös ympäristöluvista](#) ja [päätös vesilain mukaisesta luvasta](#). Aluehallintovirasto myönsi Esbogård Ab:lle ympäristöluvan kallion louhintaan ja alueelta louhitun ja ylijäämälouheen murskaukseen hakemuksen mukaisille osa-alueille A ja C sekä ympäristöluvan maankaatopaikalle osa-alueelle A. Aluehallintovirasto hylkäsi hakemukset kallion louhintaan, louheen ja ylijäämälouheen murskaukseen sekä maankaatopaikkatoimintaan hakemuksen mukaisella osa-alueella B. Aluehallintovirasto perusteli hylkäämistä mm. kaavoituksella, Halujärven alueella melun raja-arvojen ylittymisellä ja maakunnan ekologisella yhteydellä. Asian esittelijä liitti päätökseen eriävän mielipiteensä. Mielipiteen mukaan aluehallintoviraston olisi pitänyt hylätä hakemus myös alueen A osalta. Perusteluissa viitataan viheryhteyteen, meluun ja pölyyn, vesiasioihin ja Fagerängin hevosstilan toiminnan vaikeutumiseen.

Vesilain mukaisessa päätöksessä aluehallintovirasto hylkäsi hakemukset osa-alueiden A ja B osalta. Osa-alueen C toiminta ei edellyttänyt vesilain mukaista lupaa. Hylkäysperusteluissa aluehallintovirasto tuo esiin

viheryhteyden, jonka tulee olla riittävän leveä eikä se voi rajoittua maa-ainesten ottoalueeseen. Lupa ei saa merkittävästi vaikeuttaa kaavan laatimista. Aluehallintoviraston mukaan maa-ainesten ottoalueiden A ja B sijoittaminen alueelle vaikeuttaisi merkittävästi kaavan laatimista. Tältä osin vesilaki poikkeaa ympäristönsuojelulaista, jossa lupaharkinnan perusteena ovat voimassa olevat kaavat.

Ympäristölautakunnan valitus Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksistä

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksistä monet tahot valittivat, myös silloinen ympäristölautakunta valitti ympäristölupia koskevasta päätöksestä kokouksessaan 18.1.2019 § 3. Linkki: [valitus](#)

Valituksessaan ympäristölautakunta pyysi Vaasan hallinto-oikeutta kumoamaan kallion louhintaa ja murskausta sekä maankaatopaikkaa koskevat osa-alueelle A ja louhintaa ja murskausta koskevat osa-alueelle C myönnettyt ympäristöluvat. Espoon ympäristölautakunnan mielestä Esbogård Ab:lle ei tule myöntää ympäristölupaa osa-alueelle A kallion louhintaan, louheen ja ylijäämälouheen murskaukseen eikä maankaatopaikkatoimintaan eikä osa-alueelle C louhintaan, louheen ja ylijäämälouheen murskaukseen.

Valitusten käsittely Vaasan hallinto-oikeudessa

Vaasan hallinto-oikeus (Vaasan HAO) on 4.8.2022 antanut kaksi päätöstä valituksista: [päätös ympäristölupia koskevista valituksista](#) ja [päätös vesilupaa koskevista valituksista](#). Käsittely Vaasan HAO:ssa kesti 3,5 vuotta. Päätöksistä voi valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen 12.9.2022 mennessä, jos hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Ympäristölupaa koskevassa päätöksessään Vaasan HAO hyväksyi valitukset osa-alueen A osalta ja kumosi Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksen hyläten Esbogård Ab:n ympäristölupahakemuksen tältä osin. Vaasan HAO hyväksyi osittain valitukset osa-alueen C osalta ja kumosi aluehallintoviraston päätöksen palauttaen asian uutta käsittelyä varten. Uudessa käsittelyssä on otettava huomioon palautuksen syyt. Vaasan HAO hylkäsi valitukset muilta osin.

Ympäristölupia koskeva päätös

Perustelut osa-alueen A osalta ympäristölupia koskevassa päätöksessä

Perusteluissaan osa-alueen A osalta Vaasan HAO totesi, että toiminta vaikeuttaisi Högbergetin alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen, aiheuttaisi kohtuutonta rasisusta ja saattaa haitata lähialueen liito-oravapopulaatiota. Näillä ja aluehallintoviraston päätöksen esittelijän eriävän mielipiteen perusteluissa esitetyillä perusteilla Vaasan HAO katsoi, että luvan myöntämiselle louhinta- ja murskaustoiminnalle osa-alueelle A ei ole edellytyksiä ja tätä toimintaa koskeva hakemus oli tältä osin hylättävä. Koska maanlajitystoiminta osa-alueella A edellyttää osa-alueen A louhintaa, ei maanlajitystoiminnallekaan ole mahdollista myöntää lupaa osa-alueelle A.

Asian palauttaminen osa-alueen C osalta ympäristölupia koskevassa päätöksessä

Aluehallintovirasto on hylännyt hakemukset koskien osa-alueita B. Vaasan HAO on kumonnut ympäristölupapäätökset osa-alueen A osalta. Näin ollen hanke ja sen ympäristövaikutukset ovat muuttuneet merkittävästi hakemuksessa ja selvityksissä esitetystä. Hakemuksen mukaisesta yhteensä 20,3 ha:n louhinta-alueesta, josta oli määrä louhia kalliota yhteensä noin 4,55 milj. m³ktr, osa-alueen C pinta-ala on 4,0 ha ja suunniteltu ottomäärä 400 000 m³ktr. Osa-alueelle C ei haettu ympäristölupaa maankaatopaikkatoiminnalle.

Vaasan HAO katsoi, että muutokset ovat niin merkittäviä, että luvan myöntämisen edellytyksiä pelkästään osa-alueella C tapahtuvalle toiminnalle ja tämän toiminnan ympäristövaikutuksia ei ole mahdollista riittävällä varmuudella arvioida olemassa olevan selvityksen perusteella. Tätä johtopäätöstä tuki se, että valituksenalaisissa päätöksissä on määrätty toimittamaan ELY-keskukselle lukuisia lisäselvityksiä muun muassa melusta ja meluväliteistä, vesien johtamisesta ja käsittelystä sekä toiminnan vaikutusten tarkkailusta.

Tämän vuoksi Vaasan HAO kumosi aluehallintoviraston päätökset osa-alueen C osalta ja palautti asian tältä osin aluehallintovirastolle uutta käsittelyä varten. Aluehallintoviraston on varattava luvan hakijalle, mikäli tämä haluaa jatkaa hakemustaan osa-alueen C osalta, tilaisuus esittää uusi pelkästään osa-alueita C koskeva päivitetty hakemus, johon on liitetty asian ratkaisemiseksi varten tarpeelliset selvitykset.

Selvyyden vuoksi Vaasan HAO totesi, että louhinta- ja murskausasioiden ympäristölupien myöntäminen kuuluu pääsääntöisesti kunnan ympäristölupaviranomaisen toimivaltaan. Koska kyse on aluehallintoviraston päätöksestä, on Vaasan HAO kuitenkin harkinnut tässä tapauksessa oikeaksi palauttaa asian aluehallintovirastolle. Aluehallintovirasto voi mahdollisen uuden hakemuksen saatuaan arvioida, onko asian jatkokäsittely syytä siirtää kunnan ympäristölupaviranomaiselle.

Vesilain mukaista lupaa koskeva päätös

Vaasan HAO hylkäsi valitukset.

Vaasan HAO:n perusteluiden mukaan vesilain mukaista lupaa edellytetään silloin, kun maa-ainesten ottamisen pohjavesivaikutukset ovat mahdollisia, vaikka niiden todennäköisyys olisikin verrattain vähäinen.

Vaasan HAO:n perusteluita alueiden A ja B osalta vesilain mukaisessa päätöksessä

Erityisesti ruhjeisilla kallioalueilla pohjaveden taso voi ottamisen seurauksena laskea myös ottamisalueen ympäristössä, etenkin jos ottaminen ulottuu pohjaveden pinnan alapuolelle. Louhinta osa-alueella A kohdistuu pohjaveden pinnan alapuolelle, tasolle N2000 +15 m. Alin louhintakorkeus on enimmillään noin 30 metriä ympäröivää maanpintaa alempana. Asiassa saadun selvityksen perusteella ja etäisyydet huomioon ottaen ei voida ennalta riittävällä varmuudella sulkea pois mahdollisuutta, että louhinta osa-alueella A vaikuttaisi Fagerängin hevostilan kaivojen vesipintoihin. Pohjavesimallinnusraportissa todetaan, että ottoalue tulee todennäköisesti keräämään myös Ämmäsuon jätekeskuksen alueelta kulkeutuvia pohjavesiä. Louhinta tulee todennäköisesti kääntämään pohjaveden virtaussuunnan kohti louhinta-alueita sen läheisyydessä.

Osa-alueella B alin louhintataso on N2000 +44 m. Maa-ainesten ottosuunnitelman mukaan pohjaveden korkeus suunnittelualueella vaihtelee välillä +42...+49 m. Yksityiskaivoista mitatut vedenkorkeudet olivat joulukuussa 2015 välillä +31...+44 m. Halujärven vedenpinta on tasolla +43,8 m. YVA:n liitteenä olevan mallinnuksen mukaan pohjaveden pinta voi laskea myös Halujärven kaivojen alueella.

Asiassa saadun selvityksen ja aluehallintoviraston päätöksen perusteluissa esitetyillä perustella Vaasan HAO katsoi, että hanke edellyttää vesilain mukaista lupaa osa-alueiden A ja B osalta.

Vaikka ekologisen yhteyden sijainti on ohjeellinen, ei ekologisen yhteyden sijoittamiselle olisi osoitettavissa toimivia vaihtoehtoja, mikäli hanke toteutettaisiin hakemuksen mukaisesti osa-alueilla A ja B. Luvan myöntäminen hakemuksen mukaisille osa-alueille A ja B vaikeuttaisi näin ollen merkittävästi yleiskaavan laatimista. Näillä ja aluehallinnon päätöksen perusteluissa esitetyillä perusteilla Vaasan HAO katsoi, että aluehallintoviraston päätös hylätä lupahakemus osa-alueiden A ja B osalta ei ole ollut virheellinen.

Vaasan HAO:n perusteluita alueen C osalta vesilain mukaisessa päätöksessä

Käytettävissä olevan aineiston perusteella ei ole tarkkaan eriteltävissä, mikä osa vesistövaikutuksista tulee miltäkin osa-alueelta. Pinta-alaltaan 4 ha:n suuruisella osa-alue C:llä louhitaan hakemuksen mukaan pääosin kalliopohjaveden pinnan yläpuolella. Louhinta ulottuu kuitenkin mäki-alueilla paikoin ympäröivän maanpinnan alapuolelle. Hakemuksen mukaan alueella ei muodostu merkittäviä muutoksia pohjaveden muodostumiseen tai virtaukseen. Louhinnan aiheuttamat muutokset kalliopohjaveden korkeuksissa ulottuvat hakemuksen mukaan oletettavasti vain muutamista metreistä muutamiin kymmeneen metriin louhinta-alueen ulkopuolelle. Osa-alueella voi tapahtua räjähdysainejäämien kulkeutumista kalliopohjaveteen, mutta kulkeutumisen ei hakemuksen mukaan arvioida olevan merkittävää, sillä alueen vedet ohjataan hallitusti selkeytysaltaisiin.

Asiassa saadun selvityksen perusteella hakemuksen mukainen toiminta osa-alueella C ei muodosta vesilain 3 luvun 2 §:n 1 momentin edellyttämää muutosta vesistöön tai pohjaveteen eikä etäisyydet huomioon ottaen ennalta arvioiden vaarana talousveden saantia lähikiinteistöillä. Mahdolliset vaikutukset pintavesiin ja kalastoon tulevat vakiintuneen käytännön mukaan arvioitavaksi ympäristölupamenettelyssä. Vesilain mukaiselle luvulle ei siten osa-alueella C ole ilmennyt tarvetta.

Ympäristölautakunnan valituksen huomioiminen Vaasan HAO:n päätöksessä

Ympäristölautakunta päätti kokouksessaan 18.1.2019 § 3, että Espoon ympäristölautakunnan mielestä Esbogård Ab:lle ei tule myöntää ympäristölupaa osa-alueelle A kalliion louhintaan, louheen ja ylijäämälouheen murskaukseen eikä maankaatopaikkatoimintaan eikä osa-alueelle C louhintaan, louheen ja ylijäämälouheen murskaukseen.

Vaasan hallinto-oikeus kumosi Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksen alueen A osalta. Aluetta C koskien Vaasan HAO kumosi aluehallintoviraston päätöksen ja palautti asian uutta käsittelyä varten aluehallintovirastoon. Vaasan HAO totesi, että louhinta- ja murskausasioiden ympäristölupien myöntäminen kuuluu pääsääntöisesti kunnan ympäristölupaviranomaisen toimivaltaan. Aluehallintovirasto voi

mahdollisen uuden hakemuksen saatuaan arvioida, onko asian jatkokäsittely syytä siirtää kunnan ympäristölupaviranomaiselle. Jos Esbogård Ab haluaa jatkaa louhinta- ja murskausluvan hakemista alueelle C, aluehallintovirasto voi siirtää täydennetyn lupahakemuksen Espoon rakennus- ja ympäristölautakunnan käsiteltäväksi.

Vaasan HAO on ottanut ympäristölautakunnan valituksen riittävästi huomioon. Ympäristölautakunnan valitus on toteutunut osa-alueen A osalta. Osa-alueen C lupaprosessi on kesken. Ympäristö- ja rakennuslautakunta voi merkitä Vaasan HAO:n päätökset tiedoksi.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi